

МЕТОДИКА ОБЛІКУ РЕМОНТУ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ

В умовах активізації інтеграційних процесів економічного середовища в Україні питання підвищення конкурентоспроможності вітчизняних підприємств на національному та світовому рівні набуває все більш актуального значення. Однією з умов підвищення ефективності діяльності суб'єктів господарювання є отримання їх власниками та/або керівниками оперативної та достовірної інформації для прийняття ефективних управлінських рішень. Це здатна забезпечити організована належним чином система бухгалтерського обліку.

Інтеграція України в європейське середовище вимагає відповідних змін у бухгалтерській практиці. Одним із пріоритетних напрямів удосконалення є облік основних засобів.

Стан та використання основних засобів є важливими для забезпечення конкурентоспроможності підприємства, а їх склад та структура зумовлюють можливості суб'єкта господарювання стосовно організації виробничого процесу. Фінансове становище підприємства багато в чому залежить від достовірності обліку витрат на поліпшення основних засобів і економічних вигід від їх здійснення, від правильного відображення таких витрат у бухгалтерському обліку. Тому поліпшення стану основних засобів є важливим резервом підвищення ефективності діяльності господарюючих суб'єктів.

Недоліки в діючій методиці обліку витрат на ремонт основних засобів призводять до регулювання результатів діяльності підприємств без урахування економічної суті ремонту.

Чинна законодавча, методична та нормативна база не повністю розкриває суттєві поняття, що містять загальні вимоги до обліку витрат загалом і ремонтної діяльності, зокрема не відображає важливих для управління відомостей стосовно відмінностей між ремонтами, а інколи породжує нові суперечності. У нормативно-правовій базі України, в наукових джерелах з бухгалтерського обліку і контролю цим питанням приділено недостатньо уваги.

Першою проблемою в даній темі постає питання чіткого визначення понять модернізації, ремонту й інших видів поліпшень, яких у законодавстві немає. Проте деякі нормативні документи визначають такі поняття.

Так, у Положенні (Стандарті) бухгалтерського обліку 7 «Основні засоби» та у Методичних рекомендаціях з бухгалтерського обліку основних засобів під поняттям модернізації розуміють поліпшення технічних параметрів устаткування з метою збільшення строку корисної експлуатації або виробничої потужності.

Щодо поняття ремонту, то законодавство також чітко не визначає його. Значення цього слова можна знайти у Положенні про технічне обслуговування і

ремонт дорожніх транспортних засобів автомобільного транспорту. Згідно з цим Положенням ремонт являє собою комплекс операцій щодо відновлення справності або роботоздатності виробів та відновлення ресурсів виробів чи їх складових частин. Крім того, в цьому нормативному документі визначають два види ремонту – поточний та капітальний.

На сьогоднішній день постає необхідність адаптації національної системи обліку до вимог міжнародної практики. Недосконалість обліку ремонту основних засобів зумовлена розбіжностями між структурою та змістом даного обліку, зазначених у головному нормативному документі, яким керуються українські бухгалтери – П(С)БО 7 «Основні засоби» у порівнянні з Міжнародним стандартом обліку 16 «Основні засоби», на який спирається світова облікова практика.

П(С)БО 7 не передбачає зміни вартості об'єкта у разі заміни старих деталей новими під час проведення поточного ремонту і/або регулярного техобслуговування. У таких випадках усі витрати, включаючи вартість нових деталей, однозначно розглядають як витрати поточного/звітного періоду. Вартість об'єкта, згідно з П(С)БО 7, може збільшитися лише у результаті поліпшення основних засобів (реконструкції, модернізації, тощо). Проте навіть для таких випадків процедура обліку операцій із заміни старих деталей новими у П(С)БО 7 не прописана чітко [1].

Згідно МСБО 16 якщо у процесі поточного ремонту окремі деталі або конструктивні частини замінюються новими, то нова балансова вартість об'єкта визначається за формулою. Витрати на регулярні техогляди обліковуються аналогічно до операцій заміни запчастин: додаються до балансової вартості об'єкта, але при цьому вартість попереднього техогляду віднімається (списується) [2].

Принципові відмінності у обліку основних засобів за МСБО та П(С)БО в цілому значно ускладнюють роботу підприємств, які працюють з іноземними капіталами. Оскільки МСБО складені на основі позитивного досвіду багатьох країн світу було б доречним почати удосконалювати національні стандарти, або ж надати міжнародним стандартам статус національних. Це б полегшило роботу бухгалтерів тих підприємств, які мають справу з іноземними партнерами і покращило імідж країни в цілому. Також доопрацювань потребують і самі визначення понять ремонту, поліпшення та технологічного обслуговування, так як в деяких документах ці поняття містять тотожне значення й розмежування між ними стає проблемою.

Список літератури

1. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 7 «Основні засоби» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/288-00>.
2. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 16 «Основні засоби» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/929_014.